

Poul Anderson
ŠėTONO PASAULIS

Mokslinis fantastinis romanas

Kosmoso prekeivį Deividą Folkeina pasiekia žinia apie Mėnulio Alpėse stūksančią paslaptinę pilį. Jos savininkai – neaiškūs žmonės, įsirengę čia nežemiškos civilizacijos superkompiuterį, kuris gali atsakyti į bet kokį klausimą. Atsakymas, kurį išgirsta Folkeinas, pritrenkia smarkiau nei sprogsi supernova...

Iš anglų kalbos vertė NOMEDA BERKUVIENĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"

197 tomas Serija įkurta 1990 m.

Poul Anderson - SATAN'S WORLD

New York, Ace books, 1973

Copyright © by Poul Anderson, 1969

Cover art copyright © by Boris Vallejo, 1998

Vertimas į lietuvių kalbą © leidykla "Eridanas", 2001

Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

1

Oficialiai Stebuklų Šalis buvo laikoma nauju Lunogrado kvartalu. Bent jau tokie duomenys buvo saugomi administracinio centro kompiuterių atmintyje. Tačiau daugybė turistų dėl to susidarė savo nuomonę. Jie manė, kad ten visiškai kitoks, nuostabus, stebuklingas pasaulis, kur galima atrasti ir džiaugsmą, ir liūdesį.

Bet valdžia labiau pasitikėjo kompiuteriais, nė akimirksniui nesiliaujančiais dirbti senajame mieste po žeme.

Deividas Folkeinas sustojo prie stulpo, žyminčio ribą tarp šių dviejų pasaulių.

- Ką gi, mieloji, - pasakė jis, - čia mes, ko gero, ir išsiskirsim.

Mergina, kuriai buvo skirti jo žodžiai, prispaudė delną prie lūpų.

- Ką tu turi galvoje? - slopiu balsu paklausė ji.

Folkeinas netgi mažumėlę sutriko. Jis nesitikėjo tokios reakcijos iš merginos, kuri jam prisistatė Veronikos vardu. Kartėlis, nuskambėjęs jos balse, visai nederėjo prie tankių juodų plaukų, kuriuose it žvaigždutės žybčiojo dirbtiniai briliantai, prie dailutės figūros, tik vos vos

pridengtos keliomis įvairiaspalvėmis
skiautėmis.

- O ne, ne visam laikui; bent jau aš taip tikiuosi, - šyptelėjo jis. - Tiesiog man metas imtis darbo. Imkime ir susitikime vakarinės pamainos metu.

Mergina dėkinga nusišypsojo:

- Tu mane taip išgąsdinai! Aš jau nežinojau, nè ką manyti: mudu taikiai sau vaikštinėjame, ir staiga nei iš šio, nei iš to siūlai skirtis.

- Aš visai neketinu nuo tavęs pasprukti. Juk mudu pažįstami, atrodo, tik tris standartinės dienas. Na, taip, juk susitikome Teriolto vakarėlyje.

Veronika paraudo ir nusuko akis.

- Aš tiesiog pamaniau, kad tau tikriausiai maža manęs vienos... juk tu tiek laiko nematei moterų, - vos girdimai pratarė ji. - Supranti, tau turbūt nè viena neatsakytų. Tu kosmoso didvyris, tikras žvaigždžių tyrinėtojas. Mes, vietinės merginos, žinome pačius naujausius gandus ir rengiamės pagal paskutinę madą, bet nè viena iš mūsų nesilankė Jupiteryje. Ir kažin ar kuris nors mūsų vyrukas galėtų tuo pasigirti. Palyginti su tavimi jie - niekas. Todėl aš taip džiaugiasi, kad tu atkreipei į mane dėmesį. Draugės

man beprotiškai pavydėjo, o aš visą laiką bijojau, kad viskas tuoj tuoj pasibaigs taip pat staiga, kaip ir prasidėjo.

Folkeinas patenkintas šyptelėjo. Išties, nedaugelis jo amžiaus vaikinių įstengia gauti kosmoso prekeivio pažymėjimą. Ir tik jam vienam teko garbė tapti vieno iš nekarūnuotųjų kosmoso karalių - Nikolo van Rijno - patikėtiniu. Taigi ne kartą jo rankose atsidurdavo ištisų planetų likimai. Ir išvaizda jo kaip reikiant: mažumėlę riesta nosis, platūs skruostikauliai, griežta pasmakrės linija, žydros akys tamsiame įdegusiame veide, šviesūs garbanoti plaukai, apsvilinti tolimų saulių liepsnos. Ūgis - šimtas devyniasdešimt, atletiškas sudėjimas. Ir drabužiai: nors jis atvyko iš paties žmonijos įsisavintos Visatos pasienio, vilkėjo geriausių Mėnulio siuvėjų pasiūtą pilkai perlinę tuniką ir auksu apvedžiotus kiulotus⁽¹⁾.

"Ei, drauguži", - kumštelėjo jis pats sau. Jame tūnojo Visatos toliuose įgytas laukinio žvėries atsargumas. - "Neužmiršk: ši gražuolė su tavimi vaikštinėja ne šiaip sau. Be to, priežastis, dėl kurios tu jai iškart nepasakei, jog tavo atostogos greitai baigsis, vis dar tebegalioja".

- Tavo žodžiai mane labai pamalonino, - pasakė jis, - o ypač tai, kad tu sudarei man

draugija. - Folkeinas nusišypsojo. - Prateškime pasilinksminimus. Iš pradžių papietaukim, o paskui galbūt nueikim į baletą. Dėl pastarojo dalyko aš, tiesą sakant, nesu tikras, bet papie-
tausim būtinai. Praleidęs tiek laiko už Saulės sistemos ribų ir tyrinėdamas laukines planetas, aš liepsnote liepsnoju nekantrumu ištyrinėti čionykščius laukinius restoranus, ir dar, - jis nusilenkė, - lydymas tokios žavingos gidės.

Veronika atsakė tokiu pat tonu:

- Maža laukinukė pasirengusi pasitarnauti Galasociotechninės Lygos kapitonui!

- Aš susirasiu tave, kai tik ištrūksiu - už šimto aštuoniasdešimties minučių.

- Taigi prašyčiau, - ji paėmė jį už parankės. - O ar mums būtina skirtis? Aš galiu pasiimti išei-
ginę, ir mudu drauge nueisim, kur tau reikia.

"Taigi žvėrelis rodo dantukus. Tiek to, dėsi-
mės nieko nepastebintys".

- Atleisk, bet tai neįmanoma. Paslaptis.

- Ką? - Mergina nustebusi kilstelėjo antakius. - Tu vis dar žaidi šiuos žaidimėlius? - Jos balse jautėsi atvira pašaipa. - Aš girdėjau, kad tu užimi aukštą postą Galaktikos kompanijoje, pri-
statančioje prieskonius ir vynu, ir kad ši kom-
panija - viena iš didžiausių Lygoje, kad Lyga

nepripažįsta planetų bei Sandraugos įstatymų.
Ko gi tu bijai?

"Jeigu ji mėgina priversti mane išsiplepėti, - pagalvojo Folkeinas, - tuomet verta taip pat pasielgti jos atžvilgiu".

- Lyga nėra unitarinė, - pamokomai pasakė jis, - tai Galaktikos prekeivių asociacija. Jei ji ir galingesnė už bet kurią vyriausybę, tai tik todėl, kad jos veiklos užmojai neišmatuojamai platesni. O vyriausybe jos irgi negalima pavadinti. Ji tik organizuoja abipusiškai naudingą bendradarbiavimą ir tarpininkauja sprendžiant konfliktus. Aišku, konkuruojančių kompanijų agentų niekas nežudo, bet įvairiausių machinacijų pakanka.

- Na, ir kas?

"Tu artistė, mergaite, - pagalvojo Folkeinas. - Visai nesi taip smarkiai įsižeidusi, kaip mėgini parodyti". Jis truktelėjo pečiais:

- Pasakysiu atmetęs bereikalingą kuklumą: mane gali medžioti. Juk aš esu dešinioji senojo Niko ranka! Tik užuomina apie mano ateities planus gali bet kuriam konkurentui virsti milijoniniu pelnu. Todėl aš turiu saugotis, na, kad ir komercinės informacijos rankiotojų.

Veronika atsitraukė per žingsnį. Jos rankos

susigniaužė į kumščius:

- Tu nori pasakyti, kad aš šnipė?! - šūktelėjo mergina.

"Atvirai šnekant - taip", - pagalvojo Folkeinas. Tačiau šis prisipažinimas jam nesuteikė džiaugsmo. Jis keletą sekundžių žvelgė į merginą stengdamasis atgauti vidinę ramybę. Veronika buvo labai patraukli, tiesiog iššaukiančiai graži.

Žinoma, Stebuklų Šalis nebuvo pirmoji Mėnulio paviršiuje pastatyta stotis. Tačiau ją projektuojant panaudota visa iki tol sukaupta patirtis. Pagrindinė idėja buvo paprasta. Kosminiuose laivuose, siekiant išvengti dalelių spinduliuavimo, buvo naudojami elektromagnetiniai ekranai. Be to, šiuose laivuose veikė dirbtinai sukuriami teigiami ir neigiami jėgos laukai - judėjimui, nuolatinės traukos jėgos palaikymui korpuso viduje, nepaisant pagreičių, galų gale priešininkų laivų sunaikinimui. O jeigu ėmus ir panaudojus šias sistemas gigantiško oro burbulo sukūrimui Mėnulio paviršiuje?

Įgyvendinti šią idėją praktiškai pasirodė besą neįtikėtinais sudėtinga. Teko susidurti su oro nutekėjimo, tam tikros temperatūros palaikymo, ozono sluoksnio kontrolės problemomis. Bet galų gale visi sunkumai buvo įveikti, ir Sau-

lės sistema gavo prašmatnų kurortą.

Viename šio kurorto kampelyje nusidriekė parkas, kuriame dabar stovėjo Folkeinas ir Veronika: žalios pievelės, augalais apipintos pavėsinės, fontanai, papuošti viršum jų spindinčiais vaivorykščių lankais. Nedidelės Mėnulio traukos jėgos dėka medžiai užaugdavo fantastiškai aukšti ir keisčiausiai išsiraitydavo tarsi fontanų čiurkšlės, o žmonių eisena buvo beveik šokanti. Virš parko kilo pačių įvairiausių spalvų bei atspalvių bokštai ir kolonos, kurias vieną su kita jungė bėgančios gatvės. Virš galvų skrajojo paukščiai. Šiltame ore sklاندė kvepalų aromatai, juokas, melodijų nuotrupos ir atkaklus stoties gyvybę palaikančių variklių birbesys.

O už kupolo ribų driekėsi plikas Mėnulio paviršius. Laikrodžiai viduje buvo nustatyti pagal Grinvičą, tūkstančiai mažų, nuo bronzinių strypų pakibusių saulių sukurdavo ryto iliuziją. Bet iš tikrųjų išorėje viešpatavo naktis. Kupolą supo šiurpi ir didinga tamsa. Juodame danguje vos galėjai įžiūrėti žvaigždes. Pietuose šmėžavo miglotai žydra Žemė. Įdėmiai įsižiūrėjęs neapšviestoje jos pusėje galėjai pamatyti megapolius, kurie iš tokio nuotolio atrodė it mažutės kibirkštėlės. O kupolo pakraštyje, Sfinksų Alėjoje, matėsi pelenais nuklotas kraterio dugnas,

kur buvo kita stotis. Tolumoje išryškėjo grėsmingas Platono siluetas.

Folkeino mintys sugrįžo prie merginos, stovinčios priešais jį.

- Atleisk, - paprašė jis, - aš visai neturėjau galvoje nieko panašaus.

"Suprantama, turėjau, - pagalvojo jis. - Taip, aš šlaistausi po Galaktikos užkampius, bet anaip tol nereiškia, kad aš pasitikiu bet kuo. Visiškai atvirkščiai. Kai praėjus vos kelioms valandoms po nusileidimo planetoje man į drauges įsiperša tokia patraukli ir rafinuota moteris, kuri visaip man meilinasi nieko nepasakodama apie save... o be to, nedidelis patikrinimas Či Lanos metodu parodo, kad ši moteris, švelniai tariant, ne visai nuoširdi... Ką gi tuomet aš turėčiau manyti?"

- Tikiuosi, kad nieko, - atrėžė Veronika.

- Aš prisiekiau meistriui van Rijniui, - pasakė Folkeinas. - O jo įsakymas - laikyti liežuvį už dantų. Jis nenori, kad konkurentai jį apmautų. - Vyriškis suspaudė delnuose merginos rankas. - Ir tau šitaip bus ramiau, mieloji, - švelniai pridūrė jis.

Mergina liovėsi pykusi. Jos akyse sužvilgo ašaros ("Kaip laiku", - pagalvojo Folkeinas).

- Aš tik norėjau... dalytis su tavimi ne tik pramogomis, Deividai, - sukuždėjo ji. - O tu sakai, kad aš šnipė arba geriausiu atveju, - ji sunkiai nurijo seiles, - plepė. Skaudu, supranti?

- Nieko panašaus aš nesakiau. Bet kuo mažiau žinai, tuo ramiau gyventi. O aš labai nenorėčiau, kad tu per mane patektum į bėdą.

- Bet juk tu ką tik pasakei, kad agentų niekas nežudo...

- Žinoma, ne. Žmogžudystės, pagrobimai, smegenų plovimas - visa tai ne Lygos nariams. Nei jie, nei jų samdiniai tuo neužsiima. Egzistuoja daugybė kitokių būdų pageidaujama rezultatui pasiekti. O pats paprasčiausias iš jų - papirkimas.

"Tikra teisybė, - pagalvojo Folkeinas. - Įdomu, kiek jai sumokėjo ir kiek dar pažadėjo už patikimą informaciją apie mane?"

- Yra ir sudėtingesnių būdų, na, sakykim, purvinesnių. Į juos žiūrima kreivai, bet tai dar nereiškia, kad jais nesinaudojama. Pavyzdžiui, stebėjimas - argi yra toks žmogus, kuris neturėtų ko slėpti nuo kitų?

Egzistuoja daugybė spaudimo žmogui būdų - tiesioginio ir nejučiomis, atsargaus ir grubaus. Naujokai labai dažnai būna šantažuojami. Kaž-

kas pradeda rodyti tau dėmesį, atsiveri jam, ir žiūrėk - jau atsidūrei ant kabliuko, o tasai kažkas jau įtempia valą.

"Veikiausiai būtent šitaip tu ir ketini pasielgti su manimi, - mintyse pridūrė jis. - O gal apsimesti, kad tikiu tavimi? Atrodo, kad esi tikras velniūkštis angelo pavidalu. Tu lengvai išsklaidysi mano sielvartą, suteiksi begalę malonumų. Koks košmaras: nedorėlis, netašytas stuobrys suviliojo naivią miesto mergaitę! Tačiau, man rodos, kad guodėjų tau netrūks. O prieš išskridamas aš padovanosiu tau apyrankę iš ugninio akmens su koku nors jaudinančiu užrašu ar kažką panašaus... "

Mergina ištrūko. Jos tonas vėl tapo rūstus:

- Aš visai nereikalavau, kad sulaužytum priesaiką, - pareiškė ji. - Bet juk aš ne žaisliukas!

"Taigi, taigi. Mūsų balselis vėl pasidarė ledinis. Apšarmojo, jei kalbėsime tiksliau. Ką gi, kivirčytis galima be galo be krašto. Ko gero, metas pasitraukti, bičiuli". - Folkeinas pasitempė ir sumušė kulnais.

- Prašau atleisti, gerbiamoji, kad taip ilgai jums įkyrėjau. Daugiau tai nebepasikartos. Viso geriausio. - Jis nusilenkė ir nužingsniavo šalin...

Pastabos

- 1) kiulotai - trumpos kelnės, dėvėtos Prancūzijos bajorų iki XIXa. pr.
- 2) burnusas - storas šiltas apsiaustas iš tankios vilnonės medžiagos; dažnai baltas su gobtuvu.